**La finele stagiunii de operă, CENUȘĂREASA**

*(Costin Popa – 22 iunie 2008)*

Opera Națională și-a respectat promisiunea. Toate premierele anterior prezentate concertant au văzut luminile rampei în versiune scenică, mai devreme sau mai târziu. Ultima din serie a fost **Cenușăreasa** de Rossini, o coproducție cu Teatrul Național Zagreb, sponsorizată de Central & Eastern European Musiktheater.

Un spectacol tonic, așa cum îi stă bine unei **opera buffa**, agreabil și reconfortant. Chiar incitant, aș spune, dacă mă gândesc la inventivitatea regizorală, cheia noii montări. Este deci meritul echipei conduse de austriacul Peter Pawlik, în jurul căruia au stat creatoarele decorurilor (Vesna Režić) și costumelor (Barbara Bourek), ambele din Croația.

Conceptul de **Musiktheater** în materie de mizanscenă bântuie de mult Europa, radicalii corifei de gen propunând extremisme șocante, în care primordialitatea sonoră este refuzată apriori iar spiritul real al libretelor este denaturat până la disoluție. Peter Pawlik arată că se situează în postura de exponent moderat al conceptului, pe care îl acceptă dar îl servește creator în traiectele sale de forță, numai punctuale abateri de la esențele portativului strecurându-se neașteptat. Voi arăta. Și cum **teatrul muzical** ar trebui, în fond, să însemne o apropiere a spectacolului de operă de cel de proză, în primul rând în ceea ce privește mișcarea scenică deseori tributară rigorilor cântului, regizorul a acționat în acest sens. De aici vivacitatea, fără restricții în atitudini și joc, cu relaționare atentă și naturală între personaje. Detaliile sunt abundente și fără zgârcenie picurate în ansamblu.

Transpunerea într-o epocă apropiată nouă, poate chiar contemporană, nu deranjează și basmul își regăsește, pe undeva, actualitatea, eroii sunt veridici, tipologia lor – posibilă în linii mari. Un decor funcțional, simplu, stilizat oferă schimbări inspirate de cadraje, rapide și eficiente, ținând seama că **La Cenerentola** este un opus lung, susceptibil de dezlânări sau plictis dacă nu este animat scenic și muzical.

Sunt multe spoturi delicioase în producția lui Peter Pawlik: scenele cu Angelina, Clorinda și Tisbe, intrarea lui Don Ramiro, a lui Dandini, Don Magnifico beat în mijlocul butoaielor de vin, balul cu apariția Cenușăresei în chip de vampă hollywoodiană și cu contrastul culorilor costumelor (negru – roz – roșu), furtuna ce răscolește totul...

La pasiv, aș nota tenta operetistică, revuistică, chiar clovnescă a lui Don Magnifico, un contur depărtat de autenticul **basso buffo caricato** rossinian ce presupune o rafinare a efectelor comice. Drept este că și interpretul, de altfel talentatul Radu Pintilie, a accentuat grotescul imaginii sugerate de regizor, atât prin joc cât și prin cântul dezordonat, ce a înlocuit de multe ori virtuozitatea cu un **parlando** insonor. De fapt, efectele extra-muzicale (nu numai ale lui Don Magnifico) – râsete, chicoteli, **singhiozzi**, suflarea zgomotoasă a... nasului – au distras atenția, alterând unele momente lirice importante. Cred că dirijorul Adrian Morar ar fi trebuit să vegheze. Cu totul deplasate mi s-au părut și dansurile moderne pe care corul le exersează la final, profitând de ritmurile rondò-ului. Aruncat în derizoriu și în plin dispreț la adresa muzicii, m-am simțit revoltat și îndepărtat de tradiționala **opera buffa**!

**În căutarea preceptelor belcantiste**

Amintindu-mi de versiunea concertantă, o aşteptam în premieră pe excelenta Oana Andra. Angelina a fost însă Mihaela Işpan, mezzosoprană cu timbru plăcut şi linie vocală frumoasă în **Una volta c'era un re**, cu fioriturі bine executate și Si-uri acute bogate în **Nacqui all'affanno... Non più mesta** dar cu dispariții de sonoritate, îndeosebi în registrul grav sau când orchestra nu a menajat-o. Mihaela Işpan are resurse de progres în Rossini și, pentru viitor, o privesc drept o speranță a partiturilor romantic-belcantiste belliniano-donizettiene.

Surpriza a venit din partea baritonului italian Marco di Sapia (Alidoro), indubitabil cel mai „prezent" glas din distribuție, cu intenții vocale potrivit cumpănite, cu ținută impecabilă de adevărat **Deus ex machina**, subtil inspirator și dezlegător al tramei.

Candoarea juvenilă a fost dominanta cu care tenorul mexican Hector Lopez a înzestrat personajul Don Ramiro. Din acest unghi, cuplul cu eroina principală a fost valabil. Rămânând aspectele vocale, comentariile se nuanțează. Lopez are un glas în primul rând liric și abia apoi de agilitate, cu care caută mobilitatea și culorile **di grazia** prin reducerea pregnanței fiorituriIor. Omogenizarea ambitusului trebuie să-i stea în atenție pentru restituirea cu fluență belcantistă a frazelor lungi care îi străbat „pasajul de registru". Dificultatea țesăturii ariei **Sì, ritrovarla io giuro** i-a cauzat inegalități în emiterea Do-urilor acute, zonă cu care Lopez pare totuși familiar.

Aceeași lipsă de acuratețe s-a simțit și în dezvoltările propuse pentru rolul Dandini de Vicențiu Țăranu, admirabil actor dar îndepărtat de strălucirea de bariton briliant pe care o reclamă scriitura rossiniană.

Cele două surori Clorinda și Tisbe au primit prin interpretarea sopranei Anna Mirescu, a mezzosopranei Antonela Bârnat (voce frumoasă și sigură) picanteria de joc inspirată de regizor. Mai puțin cunoscuta arie a Clorindei a expus, cu patină prea camerală, virtuțile de coloratură ale Annei Mirescu, posesoarea unui registru supra-acut nu întotdeauna convingător. Probabil că prestația sa va crește la următoarele spectacole, odată trecute emoțiile premierei.

La pupitru, Adrian Morar a dirijat cu eleganța-i cunoscută, dar o atitudine întrucâtva scolastică s-a resimțit încă din uvertură, lipsind-o de vervă în pofida unei derulări cursive și îngrijite. Cu aplecare asupra specificităților rossiniene, filigranările și **crescendi – decrescendi**, orchestra și spectacolul au probat seriozitatea în pregătire, decalaje între instrumentiști și soliști – eternele probleme – apărând cu totul sporadic.

Obișnuita notă maximă pentru corul maestrului Stelian Olariu!

Cu multe plusuri dar și cu oarece minusuri a fost, așadar, **Cenușăreasa** de Rossini. Stagiunea lirică s-a încheiat. Cea viitoare propune mult aşteptata reluare a capodoperei **Oedipe** și doar două noi producții, **Boema** și **Evgheni Oneghin**. Nu e rău! Scăpată de cursa febrilă a premierelor, Opera Națională se poate concentra asupra refrișării spectacolelor curente din repertoriu, multe prăfuite și cu mesajul artistic pierdut în neant.